

Підвищення конкурентоспроможності молокопереробної галузі України

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Запропоновано низку пропозицій та рекомендацій покращення конкурентоспроможності молокопереробних підприємств України, що дозволяють вирішити проблему із сировиною базою та збільшити сектор української молочної продукції на зовнішньому ринку.

Ключові слова: молоко, підприємства, управління, ринок, сільськогосподарські підприємства, аграрний сектор.

Abstract:

A

number of suggestions and recommendations for improving the competitiveness of dairy processing enterprises of Ukraine are offered,

which allows solving the problem with raw material base and increase the sector of Ukrainian dairy products on the foreign market.

Keywords: milk, enterprises, management, market, agricultural enterprises, agrarian sector.

Характеристика молокопереробної галузі України

Статистика не має прямого доступу до галузевої інформації внеску в структуру ВВП України, однак можна оцінити, що у сільському господарстві виробництво молока приблизно оцінюється 0,3% від загальної доданої вартості, крім молочних продуктів, обробка – близько 0,6% від загального обсягу виробленої в Україні доданої вартості. Отже, сектор молочного бізнесу в цілому налічує близько 1% валового внутрішнього продукту України. Виробництво молока розподілено рівномірно. Молочний сектор є складнішою галуззю, ніж сільське господарство, в агробізнесі в цілому. Його центральним елементом є молоко, тваринницькі ферми, які є основним продуктивним ресурсом. Основний продукт молочної ферми – це сире молоко. Однак для прямого продажу використовується переважно як сировина для переробки молока. Продаж сирого молока може існувати як окреме підприємство, так і самостійно на базі кооперативу, що належить холдингам, і обом незалежним компаніям – або як молочна промислова частина. Виробництво молока – це найважливіший сільськогосподарський бізнес в Україні.

Україна все ще доступна для значного виробництва молока, адже придатні земельні ресурси, які можуть значно зрости як у сільському господарстві, так і у виробництві продуктів харчування виробництва та обсяг доданої вартості, що вироблена в цих секторах. Структура сільськогосподарського землекористування у 2017 році показує 59% або 1154000 га, що використовується сільськогосподарські землі для кормових культур, які забезпечують тільки трав'яне

виробництво кормів для тварин. Прийняття навіть дуже обширного рівня землекористування (2 га землі на одиницю великої рогатої худоби), це ресурсно найменше 550 000 для великої рогатої худоби до 2018 року. У кінці року загальна кількість великої рогатої худоби становила лише 422 тис. з яких молочних корів становили 166000. Це означає, зберігаючи нинішні сільськогосподарські угіддя

структура використання та ступінь екстенсифікації існуючих запасів трав'яних кормів дозволяє залучати тваринництво найменше 130 000 одиниць великої рогатої худоби у виробництві. Дана пропозиція допоможе зменшити вплив сировини на молокопереробні підприємства. Можливо фрагментована структура молочних ферм (мала індивідуальна ринкова влада, великий транспорт

і договірне обслуговування логістичних витрат) є одним із факторів, які визначають відносно низьку ефективність молокопереробного сектора в Україні. Кількість молочної продукції у господарстві визначається безпосередньо слабким ринковим потенціалом фермерських господарств, що є одним з основних чинників цінової політики.

Український сектор молокопереробної галузі оцінюється як:

1. галузь з високим фізичним виробничим потенціалом;
2. сектор із низькою продуктивністю молока та низькими виробничими запасами;
3. сектор з дуже фрагментованим виробництвом молока;

4. сектор з фрагментарним молочним бізнесом;
5. сектор з відносно низькою доданою вартістю (або зовсім без такого);
6. промисловість з по суті абсолютно невідповідним українським ринком молочної промисловості та відповідних стратегій – домінуюча орієнтація на товарний ринок;
7. промисловість з високою чутливістю до неминучого світового ринку молочних продуктів, що має низьку конкурентоспроможність та малу ринкову владу на зовнішньому .

Шляхи покращення конкурентоспроможності молокопереробної галузі України

Орієнтуватися на придбання молока на середній рівень, адже це домінуючий секторний дохід. Розвиток молочного кооперативу є ефективною логістикою, поліпшення якості сирого молока та підвищення ринкової спроможності виробників. Що є одночасно інформативними заходами для демонстрації кооперативної поведінки. Важливість зовнішньої молочної промисловості для економіки тобто походження переваг та його організаційно-господарської діяльності, форм різноманітності та додаткових заходів підтримки кооперативів та фермерські логістичні системи та переробний комплекс збору молока для розвитку молокопереробних підприємств. Концентрація інвестицій на експорт продукції. Державна інвестиційна підтримка повинна надаватися лише експортованим продуктам для виробничих проектів. Це означатиме лише значну підтримку розробки проектів з цілями, які мають бути досягнуті та передбачається перевищення, наприклад, 200 тисяч тонн переробки молока в експортних продуктах.

Знизити вплив тимчасових втрат на молочний ринок України, тим самим зберігаючи інвесторів та фінансовий інтерес інституту до розвитку галузі. Створення системи страхування доходів фермерських угідь та молокопереробної галузі при тимчасовій ринковій кризі. У цій системі розвитку запропоновані рішення поєднуються з приватним внеском, яка буде створена і керована як приватними страховими компаніями, що пропонують спеціальні страхові послуги або створення в галузі системи самопомогли скоригованої відповідно до правової бази.

Створення системи професійного підвищення кваліфікації та посилення нещодавно створеної аграрної реформи, розвиток ринкового орієнтування молочних ферм, а також молочні галузі. Підвищити кількість спеціалістів у галузі, а саме: фахівці з управління виробництвом (можливо в у вищих навчальних закладах доповнюється освітня програма в галузі управління бізнесом вже працюючі професіонали, які не мають конкретних знань про управління великими виробничими системами, а також розвиток продуктів та прогрес експортного ринку) та кваліфікованих робітників (в цій галузі, по-перше, існуючі посади повинні бути використані у центрах освітньої компетенції, відкривши свою основу цілеспрямований технолог з молочної промисловості, а також сировини та молокопереробної промисловості), тренувальні програми працівників - як повнооб'ємні програми професійної освіти для молоді, як компактна перепідготовка, так і кваліфікаційні програми просування (навчальні модулі) для тих, хто вже має базову освіту за спеціальністю.

СПИСОК ВИКОРАСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Молокопереробна галузь України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://allref.com.ua/uk/skachaty/Molokopererobna_promislovist-_v_Ukrayini

Пересунько Наталія Сергіївна – студент групи МОУ-16м, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: amautyska@ukr.net

Науковий керівник: Лесько Олександр Йосипович – зав.кафедри ЕПВМ, к.е.н., професор кафедри ЕПВМ.

Peresunko Natalia Sergeevna - student group MOU-16m, Faculty of Management and Information Security, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: amautyska@ukr.net

Scientific supervisor: Oleksandr Lesko - Head of the department of EPVM, Candidate of Economic Sciences, Professor of the Department of the EPVM.